

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬАТИ

Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan • 2001-yil 1-yanvar • N1 (3591)

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИГИ

Ассалому алайкум, азиз ватандошлар!

Мухтарам дўстлар!

Авламбор, байрам дастурхони атрофида жам

бўлиб ўтирган сиз, азизларни — кекасо ёш барча юрт-

дошларини кириб келаётган янги йил аёми билан

чин калбимдан самимий муборакбод этаман.

Бир неча дақиқалардан кейин инсон ўзига тасавур

клишини ҳам кийин бўлган воқеанинг гувоҳи бўламиз —

хонандоларинизга бир пайтинг ўзида янги йил, яны

аср, янги мингйиллик кириб келади.

Асрлар ва мингйиллар алмашадиган, инсоният

янги даврга қадам кўядиган бундай ноёб ва тарихий

лаҳзаларга гувоҳ бўлиш — барчамизга Оллоҳ таоло

насиб этган улугъ ињом, катта баҳтири.

Халқимиз таъбири билан айтганда, бу кунларга ет-

ганлар бор, етмагандар бор.

Азиз юртдошларим!

Ўзининг оламшумул отуқлари ва мислив фохи-

лари, муррабкад зиддигитлари билан одамзотни хайрат-

га соладиган XX аср билан хайрлашар эканмиз, унинг

кўпчук ҳақиқатларин очиб берган тарихий сабоқлари

бехиҳтиҳ хәлиғимиздан ўтади.

Бу давр кишилик тарихида инсоннинг коинотга

чиқиши, илм-фаник гуркираб ривожланни, чина-

кам мўъжизалар гўйл очиши, ишлаб чиқариши, икимойи

хәтта ва инсон дунёкашини кескин ўзгар-

тириб юборгани билан одамзот хотирасада ўмас из

коридади.

Бу аср жаҳон миёқсизда мустамлакачилик тузуми-

нинг барҳам топиши, миллионлаб мазлум халқарининг

озодлик ва эркинлик учун кураш даври бўлгани билан

ҳам аҳамиятилади.

Лекин, турил синов ва ҳафу хатарлардан бутунлай

халқ бўлпомади.

Дунёнинг иккى марта жаҳон урушини бошдан ке-

чиригани, бутун-бутун ҳалиқлар ҳаётига ҳафв соладиган

миллий, мағкуравий, диний асосдаги қарама-қарши-

ликларинг, худудий мажорларининг авъл олган,

халқаро терроорчилик, экстремизм, экологик хатарлар,

гиёҳандлилар каби иллатлар инсоният бошига улкан ми-

сабатлар олиб келгани ҳам мана шу даврнинг ачич,

ҳақиқатидир.

Ўзайтган асримизга хос бундай икимойи тўғонлар

бизнинг ўлқамизни ҳам четлаб ўтгани йўк, албатт.

Халқимиз мустамлакалик зулми ва қарамалик жабрini

тортиди, мустабт тузум, камситиш, тазийи ва қатарон

този, мустабт тузум, камситиш, т

Халима ХУДОЙБЕРДИЕВА, Ўзбекистон халқ шоири

ЯНГИ ЙИЛ ЖОМИНИ ИШК БИЛАН ТҮЛДИР ЭСКИ ДЎСТЛАРИМГА

Эски йил ҳам ўтди, тикандир, гулдир,
Янги йил жомини ишк билан тўлдири.
Гарчанд ҳар йилиннинг бахт, қайсуси
мўлдир,

Аларга кайгусин учратма, Худо!

Янги йил янгими, қадрдонларим,
Эски дўстларим-а, чўйк сизга тиз.
Иўларига Ҳазрат Али солган из –
Хиркаларига лой сачратма, Худо!

Шаво берор, ғам берма, ўқинмасинлар,
Киличдай қадлари букилмасинлар,
Боглардай етилган, тўкилмасинлар,
Аларнинг bogини киши этма, Худо!

Кодирсан, рўёни ростга айлантири,
Мос келмас дунёни мостга айлантири,
Ашаддий ёвни ҳам дўстта айлантири,
Аларнинг кўнглигига сен ботма, Худо!

Мадабер, сал ҳорғин учмокларида,
Ёй турма, тайдирма кечмоқларида,
Янги йилиннинг янги кечмоқларида
Эски дўстларимдан ажратма, Худо!

То ўлим келгунча юрсинлар гур-гур,
Қадамидан шамол ўтиб турсин кур.
Елгиз кетар кунни оркарока сур!
Аларни таридай сачратма, Худо!

ФАҚАҲ ИШКИНГ...

Неки олдин бахтми, тахтми, қарз барни
Бир кун бари қўлларидан кеттагайдир.
Бу боғинган ҳам чапар үрган гуллари
Рангни ўнгиг ӣўлларидан кеттагайдир.

Гарчанд ҳали мушки мутттар, қара
Қуз кирил келмоқда ўриб бар, қара
Иккни ўрим сочим – дарё, қарка
Қаён кетса, белларимдан кеттагайдир.

Дунёларим шамол қилар қаҳратон,
Не қисла бир амал қилар қаҳратон,

Саҳроларим қамал қилар қаҳратон,
Қарға, қийғир чўлларидан кеттагайдир.
Таназулда, ярхираган он ичра,
Конга, шонга менинг билан бир учраб,
Факат ишкнинг... жоним ичра, жон ичра,
Кетсан, тупрок, гилларимда кеттагайдир.

ОШИКЛИК СИЗДАН УТАРДИ...

Ошиклик сиздан ўтарди, маъшукалик
бизданам,
Бугун ҳироқдасиз, дил муз, эрув биллас муз
танам.

Буғун ҳижрон довулларин кучогида қалтираб,
Исінмоқча ўт излайман Сизнинг мактуб,
сўзданам.

Биласиз-ку, қиши куюни билан фужгон
ўйнардим,
Буғун кўкламдан совудим, кўнглим колди
кузданам.

Сиздан айру тушган кундан бор дунёдан айру
Мен
Кетаётган душманданам, келаётган дўстданам.

Ҳижрон Сели белдан ўтди, қўксим бўзимизга
етди,
Келинг, мен гарк бўлмай келинг, айрилмайин
Ўзданам.

Ошиклик Сиздан ўтарди,
маъшукалик бизданам...

ОНАМ ХОТИРАСИҒА

Қандок экан Бёёвтунинг шамоллари
Софгинчими қабрингизга етказарму?
Бёёвтунинг янги терагу толлари
Бу соғинчи танийдирму, ўтказарму?

Отам курган ўша ҳовли, ўша уйлар
Сиз кетга, сўнг ўх-хў... ўмон ҳувиллади.
Ўчан шотут. Мўлтираган кўзи-кўйлар
Хомуш Сизни излагандай туолади.

Ўчок – тандир барси Сизни эсга солар,
Эслатади ҳазонрезги, барг ўюми.

Мұхаммад ОЧИЛ

СОҲИБҚИРОН РУҲИ БАРҚАРОР ҚАДАМЖО

- Яккабоғда... динозавр сўқмоги
- Мирзо Улугбек кутубхонаси... Темур горига яширилганни
- Пайғамбар авлоди дафи этилган қишлоқ

ицишининг, худди Темурнинг Самар-

ицандеги шошқапоклик билан қилган

хўжумига ўшайди!?

Қайвонни кампирининг бузуларидан

ёш Темурбек сергак тортиби.

– Хўш, момо сизнингча, Темур

ишини қандай бошлаша позим эди?

Момо жиддий тарзда жавоб берди.

– Аввал шошибиласидан ўздан па-

нарор жойда обидон куч иймоги,

етарлича тайёрлариги, кўрмоги, ин-

нан кейин ҳам дабурдустан Самар-

ицанди мўлжаламасидан, унинг атро-

фидаги кент, вилоятларни олиб, ана

сўзини пойтахти қори кильмоғиз лозим эди

Ўзда не сир-синаотлар, гаройиб тил-

ситотларни ўшириб келайтган, янни бир

маскам Яккабог туманинди, юқорида кили-

чилик сургади. Тегина бегим нойзилк-

ири максадида кинидан килингандай

буюк оғизида ўтиб кетди. Дархон мони-

маддасидан келиб кетди. Кампирининг

бозорида келиб кетди. Кам

МУШУК ВА КИЧИК ИЛМИЙ ХОДИМ

Ҳажвия

Институт ховлисигдаги ким-еий моддалар омборида юз берган ёнгин сабабини аниқлаш учун директор хонаси сида шошилинг йилиши бўлди.

— Емон, жуда ёмон, — деди чўфдек кизарип кетган директор тўртигларга бир-бир зумб билан караб. — Кўп нарса куйб кул бўлди. Эсиз, давлатнинг қанчада маблаги сорвилди. Фалокатнинг сабабини аниқлаб, айборни жазолашимиз керак!

Барча директорнинг дарғазаб нигоҳидан кўзини олиб кочди. Ҳеч кимдан садо чикмади. Ниҳоят, директорнинг хўжалик ишлари бўйича ўринбосар бўлар ўрнидан турбап тилга кирди.

— Ёнгин яхсанба кечаси бўлглан. Кундуз дам олиш куни

БАЙРАМ МАСЛАХАТАЛАРИ

«Янги йил арчи» деб номланган соч бўёғидан сотиб олинг. Унинг аввалиларидан фарқи шуки, бўёғи кўллаганингизда сочинизи аввал арчадек кўкаради, сўнг сарғаяди ва ниҳоят тўклиди.

«Бахор-бўз» шоколадидан ташиб кўринг. Шоколадни кўрган захотингиз кўнглинигиз баҳор шулиридек очилади. Бахосини эшиганингизда сўнг, баданингиз кизиб, ҳароратингиз кутарилиб кетади.

Бозордан тухум олмоқчи бўлсаннинг, етти марта чақиб, бир марта сочиб олинг.

Агар банкага солиб кўйилган асал узоқ туришини истасангиз, банканинг оғзини темри копкок билан маҳкамлаб, кўздан пана жойга яшириб кўйинг.

Болажон, Карл Маркс иккисодчи бўлган.

— Бизнинг Изя бобомизга ўшҳаганими?

— Йўқ. Изя бобонг катта иккисодчи.

Одессалик тушунчасида

— Нима, Боря ўлибдими?

— Шундай, кеча ўлган эди.

— Айтдим-ов, нега тобутда ётиби деб.

— Бувижон, Карл Маркс

— Алло?

— Айтинг-чи, бу 2-29-33

раками телефоними?

— Нима бало, ақлдан оз-

ганимиз? Менинг умуман

телефоним йўқ!

— Оқ ранги «тўққиз»ни-чи?

— Марҳамат.

— Бу ёкка қара, нега сен

менинг ҳаммада кўлласпсан?

— Ўзинг биринчи бўлиб

бошладинг.

— Нега?

— Ҳамма мушукни кўрган хо-

димга ёпиша кетди.

— Лаборатория мудирига

айтувдим, шекили... Мен

бунчалик булишини билмаб-ман...

— «Шекили», «билимбам»...

Бунақа масалаларда ланжлик

кетмайди. Сиз эса...

— Ҳамма йигитни бепаро-

лида, беҳафсалапида, беъз-

бўлмасидан...

— Айтинг-чи, бу 2-29-33

раками телефоними?

— Нима бало, ақлдан оз-

ганимиз? Менинг умуман

телефоним йўқ!

— Бир фермер фермер

— Оқ ранги «тўққиз»ни-чи?

— Марҳамат.

— Бу ёкка қара, нега сен

менинг ҳаммада кўлласпсан?

— Ўзинг биринчи бўлиб

бошладинг.

— Нега?

— Ҳамма мушукни кўрган хо-

димга ёпиша кетди.

— Лаборатория мудирига

айтувдим, шекили... Мен

бунчалик булишини билмаб-ман...

— «Шекили», «билимбам»...

Бунақа масалаларда ланжлик

кетмайди. Сиз эса...

— Ҳамма йигитни бепаро-

лида, беҳафсалапида, беъз-

бўлмасидан...

— Айтинг-чи, бу 2-29-33

раками телефоними?

— Нима бало, ақлдан оз-

ганимиз? Менинг умуман

телефоним йўқ!

— Бир фермер фермер

— Оқ ранги «тўққиз»ни-чи?

— Марҳамат.

— Бу ёкка қара, нега сен

менинг ҳаммада кўлласпсан?

— Ўзинг биринчи бўлиб

бошладинг.

— Нега?

— Ҳамма мушукни кўрган хо-

димга ёпиша кетди.

— Лаборатория мудирига

айтувдим, шекили... Мен

бунчалик булишини билмаб-ман...

— «Шекили», «билимбам»...

Бунақа масалаларда ланжлик

кетмайди. Сиз эса...

— Ҳамма йигитни бепаро-

лида, беҳафсалапида, беъз-

бўлмасидан...

— Айтинг-чи, бу 2-29-33

раками телефоними?

— Нима бало, ақлдан оз-

ганимиз? Менинг умуман

телефоним йўқ!

— Бир фермер фермер

— Оқ ранги «тўққиз»ни-чи?

— Марҳамат.

— Бу ёкка қара, нега сен

менинг ҳаммада кўлласпсан?

— Ўзинг биринчи бўлиб

бошладинг.

— Нега?

— Ҳамма мушукни кўрган хо-

димга ёпиша кетди.

— Лаборатория мудирига

айтувдим, шекили... Мен

бунчалик булишини билмаб-ман...

— «Шекили», «билимбам»...

Бунақа масалаларда ланжлик

кетмайди. Сиз эса...

— Ҳамма йигитни бепаро-

лида, беҳафсалапида, беъз-

бўлмасидан...

— Айтинг-чи, бу 2-29-33

раками телефоними?

— Нима бало, ақлдан оз-

ганимиз? Менинг умуман

телефоним йўқ!

— Бир фермер фермер

— Оқ ранги «тўққиз»ни-чи?

— Марҳамат.

— Бу ёкка қара, нега сен

менинг ҳаммада кўлласпсан?

— Ўзинг биринчи бўлиб

бошладинг.

— Нега?

— Ҳамма мушукни кўрган хо-

димга ёпиша кетди.

— Лаборатория мудирига

айтувдим, шекили... Мен

бунчалик булишини билмаб-ман...

— «Шекили», «билимбам»...

Бунақа масалаларда ланжлик

кетмайди. Сиз эса...

— Ҳамма йигитни бепаро-

лида, беҳафсалапида, беъз-

бўлмасидан...

— Айтинг-чи, бу 2-29-33

раками телефоними?

— Нима бало, ақлдан оз-

ганимиз? Менинг умуман

телефоним йўқ!

— Бир фермер фермер

— Оқ ранги «тўққиз»ни-чи?

— Марҳамат.

— Бу ёкка қара, нега сен

менинг ҳаммада кўлласпсан?

— Ўзинг биринчи бўлиб

бошладинг.

— Нега?